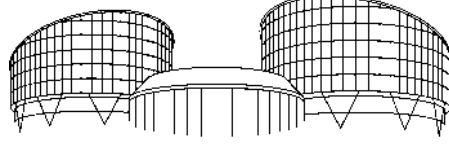

This project is funded by
the European Union

*Bu metin Avrupa Birliği ve UN Women'ın desteğiyle yürütülen "Strengthening the Capacities of Providers of Services for Women Survivors of Violence" projesi kapsamında Kapasite Geliştirme Derneği tarafından çevrilmiştir.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

BEŞİNCİ DAİRE

R.D. / FRANSA DAVASI

(Başvuru n° 34648/14)

KARAR

STRAZBURG
16 Haziran 2016

KESİNLEŞME TARİHİ

16/09/2016

*İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi hükmü uyarınca kesinleşmiştir.
Şekli anlamda düzeltmelere tâbi tutulabilir.*

R.D. / Fransa Davasında,

Angelika Nußberger, *başkan,*

Ganna Yudkivska, *hâkim,*

Khanlar Hajiyeu, *hâkim,*

André Potocki, *hâkim,*

Yonko Grozev, *hâkim,*

Siofra O'Leary, *hâkim,*

Martins Mits, *hâkim,*

ve *Daire Kâtibi* Claudia Westerdiek'in katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (Beşinci Daire) 24 Mayıs 2016 tarihinde gerçekleştirdiği müzakereler sonucunda, anılan tarihte aşağıdaki kararı vermiştir :

USUL

1. Fransa Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, Gine vatandaşı olan Bayan R.D.'nin (« başvuran») 09 Mayıs 2014 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34'ncü maddesi uyarınca yapmış olduğu (34648/14) numaralı başvuru bulunmaktadır. Daire başkanı, başvuran tarafından yapılan, kimliğinin gizli tutulması yönündeki talebi kabul etmiştir (Mahkeme İçtüzüğü, madde 47 § 4).

2. Başvuran, bir sivil toplum örgütü olan Göçmenler için Sosyal Ailevi Hizmetler Derneği'nden ("ASSFAM") Bayan M. Lindemann tarafından temsil edilmektedir. Fransız hükümeti ise ("Hükümet"), Dış İşleri Bakanlığı'nda hukuki işleri müdürü olan, M. F. Alabrune tarafından temsil edilmektedir.

3. Sözleşmenin 3. maddesine dayanmak suretiyle, başvuran, Gine'ye gönderilme kararının icrası halinde, bu maddeye aykırı muameleye maruz kalmaktan korkmaktadır. Başvuran, 3. madde ile bağlantılı olarak 13. madde'ye dayanarak, yapmış olduğu sığınma başvurusu, sadece ivedi usul kapsamında incelendiğinden, etkili bir başvuru yolundan yararlanamamış olmaktan şikâyetçidir.

4. Başvuru, 13 Mayıs 2014 tarihinde Hükümete tebliğ edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuran, 1993 doğumlu olup, Neuilly-sur-Seine'de ikamet etmektedir.

A. Başvurana göre, Fransa'ya gelmesinden önce meydana gelen olaylar hakkında

6. Başvuran, Conakry'li olup, Peul etnik grubuna aittir. Başvuran, Müslüman olan ailesinin dini pratiklere karşı çok saygılı olduğunu ve babasının bir imam olduğunu açıklamaktadır. 2010 yılında, başvuran, Hıristiyanlık dinine mensup bir erkek olan X ile tanışmış ve onunla bir aşk ilişkisi kurmuştur. Bununla birlikte, ilişkileri gizli kalmıştır. 25 Mart 2012'de, X, başvurana evlenme teklifinde bulunmuştur. Başvuran, ilk önce, kendisini babasından istemesi gerektiğini söylemiştir. X, başvuranın evine bu amaçla gittiğinde, babası, kızının Müslüman olmayan biri ile evlenmesine izin vermeyi kesinlikle reddetmiş ve sonra X'i evden kovmuştur. Bu olayın ardından, başvuranın babası ve erkek kardeşleri, bu ilişkiyi sürdürmesi halinde, onu ölümle tehdit etmişlerdir. Başvuran, buna rağmen, X ile görüşmeye devam etmiştir.

7. Başvuran, 2012 yılında evden kaçmış ve X'in evine sığınmıştır. Bu arada, başvuranın babası tarafından evinden atılmış olan başvuranın annesi, başvuranla temasa geçerek, eve geri dönmesini istemiştir.

8. X'in babasının tavsiyesi üzerine, başvuran, Kasım 2012'de onunla evlenmiştir. Daha sonra, 3 aylık hamile olduğunu açıklamaktadır. 2012 yılının Aralık ayında, başvuran, X ile birlikte kaldığı evde otururken, başvuranın babası ile öz ve üvey erkek kardeşleri içeri dalmışlardır. Vücudunun her yerine vurmak suretiyle, başvuranı dövmeye başlamışlar ve sonra onu aile evine zorla geri götürmüşlerdir. Kocasını eve döndüğünde, onu evde bekleyen başvuranın kardeşleri, komşular kavgaya müdahale edip bir son vermeden önce, X'i tutarak, dövmüştür. Başvuran, halen bu olayın fiziksel izlerini taşıdığını belirtmektedir.

9. Kocanın talebi üzerine, başvuranın kız kardeşi durumu karakola bildirmiştir. Başvuran, kendisi bahçedeki bir ağaca bağlıyken, polis memurlarının eve geldiğini açıklamaktadır. Polis memurları, başvuranı bağlı olduğu yerden kurtarmış ve iki ay boyunca kalacağı hastaneye götürmüştür. Başvuran, bebeğini kaybettiğini hastanede öğrenmiştir. Başvuran, kocasının bir arkadaşında kısa bir süre kaldıktan sonra, eşinin arkadaşı onu, Liberya ve Fildişi Sahili sınırına yakın ve Conakry'den 800 kilometre uzaklıkta bulunan Nzerekore şehrinde oturan X'in amcasına sığınması için göndermiştir. Bu süre zarfında, başvuran, çok nüfuzlu birisi olan babasının, rüşvet verdiği jandarmalar aracılığıyla, kocasını tutuklatırıp, sorgulattırıldığını açıklamaktadır. Başvuran, ardından, kayın ailesinin evinin tarumar edildiğini

belirtmektedir. Başvuran, babası nüfuzu ve sosyal konumu nedeniyle, yetkilileri yozlaştırabilen biri olduğundan, yetkili makamların kendisini korumasını sağlamanın mümkün olmadığını açıklamaktadır.

10. X'in babası, bu nedenle, başvuranın babasına, başvuranın nerede olduğunu söylemeyi kabul etmiştir.

11. Polis memurları, başvuranın yanında bulunduğu X'in amcasının evine gittiğinde, başvuran kaçmıştır. Başvuran, yeterli miktarda para topladıktan sonra, Gine'den Fransa'ya gitmek için ülkeden ayrılmıştır. Başvuran, Fransa'ya varmasından sonraki bir dönemde, bazı Gineli vatandaşların, babasının Fransa'da onu aradığını kendisine söylediğini açıklamaktadır.

B. Başvuranın Fransa'ya gelişinden sonra meydana gelen olaylar

12. Başvuran, 27 Şubat 2014 tarihinde Fransa'ya gelmiş ve idari bir yazışma adresi elde etmek ve böylelikle iltica başvurusunda bulunabilmek için, Reims kentinde bulunan derneklere başvurmuştur. Başvuran, 14 Nisan 2014 tarihinde, iltica talebinde bulunanlar için bir bilgilendirme ve karşılama merkezi olması nedeniyle, Châlons-en-Champagne kasabasında bulunan Kızıl Haç örgütü ile olan randevusuna gitmiştir. Başvuran, daha sonra, yine aynı yerden, 23 Mayıs 2014 tarihi için, bir yazışma adresi sağlanması ve işlemleri için valiliğe başvurmak amacıyla, bir randevu almıştır. Ancak bir gün, Reims'te iken, bir Gine vatandaşı başvurana onu tanıdığını söylemiş ve daha sonra, başvuranın babasını aynı şehirde kısa bir süre önce gördüğünü kendisine söylemiştir.

13. Başvuran, bunun üzerine, Fransa'dan ayrılmaya çalışmış, ancak üzerinde bir Fransız kimlik kartı ile birlikte, Paris'teki Gare du Nord garında yakalanmıştır. 28 Nisan 2014 tarihinde, başvurana, Gine'ye gitmek üzere, gecikmeden ülkeyi terk etme yükümlülüğü kendisine bildirilmiş ve bu amaçla idari tutukluluğuna hükmedilmiştir. Başvuran, bu işlemlere itiraz etmiş, ancak itiraz başvurusu, 02 Mayıs 2014'te Paris İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiştir. Başvuran, alt derece mahkemesinin bu kararına karşı, Paris İdari İstinaf Mahkemesi önünde herhangi bir başvuru yapmamıştır.

14. Başvuran, 30 Nisan 2014 tarihinde, ivedi usule göre ele alınan bir sığınma başvurusunda bulunmuştur. Başvuranın ifadesi, Fransa Mülteci ve Vatansız Kişilerin Korunması Dairesi ("OFPRA") tarafından, 06 Mayıs 2014'te dinlenmiştir. Başvurusu, OFPRA genel müdürü tarafından, 07 Mayıs 2014 tarihinde reddedilmiştir. Başvuran, bu karara karşı, Ulusal İltica Mahkemesi ("CNDA") önünde itiraz etmiştir. Başvuranın bu itiraz başvurusu, hâlihazırda ilgili mahkeme önünde derdesttir.

15. Başvuran, iddialarını doğrulamak için, kendisinin X ile evli olduğunu belirten, 18 Haziran 2014 tarihli bir nüfus kütüğü belgesi örneğine dayanmaktadır. Başvuran, ayrıca, iki adet sağlık belgesi de sunmuştur. 12 Mayıs 2014 tarihinde, idari tutukluluk merkezinde düzenlenmiş olan ilk sağlık raporuna göre:

« Yaptığımız muayene sonucunda, aşağıda belirtilen yara izlerine rastladık :

- çene kemiğinin alt kenarında, 7cm'lik bir yara izi.
- sağ omuzda, sağ kolun dış tarafında ve sağ bileğin üstünde bulunan, 3 cm'lik 4 adet yara izi. Yara izleri, yıldız biçimindedir.
- sol baldırın arka tarafında, 14 cm'lik bir yara izi.
- sağ baldırın iç tarafında, 3 cm'lik iki yara izi.

Yara izlerinin incelenmesinden, bunlara herhangi bir tedavi uygulanmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu yara izleri, ileri sürülen şiddet olayları ile uyumludur. »

İkinci sağlık raporu, 27 Haziran 2014 tarihinde düzenlenmiştir :

« Bayan R.D., Hristiyan biri ile evlendiği gerekçesiyle, erkek kardeşleri ve babası tarafından kendisine şiddet uygulandığını beyan etmektedir.

Söz konusu kişiler, 2012 yılının Aralık ayında, evine baskın yapmış ve Bayan R.D.'yi şiddetli bir şekilde bir pencereye çarpmış ve bunun sonucunda kırılan cam parçaları, birçok yaraya sebep olmuştur.

Yaptığımız muayene sonucunda, şunları tespit ettik:

- çenede, dikişten kalan bir yara izi.
- sağ omuzda birçok yara izi.
- sağ el bileğinde, cam parçalarını çıkarmak amacıyla yapılmış cerrahi müdahale ile bağlantılı birçok yara izi.
- her iki 2 alt uzuvda, cam kırıkları ile ilişkilendirilmiş birçok yara izi.

Görüşmeler, Fransızca dilinde yapılmıştır.

Bu tespitler, bir bütün olarak, hastanın beyanlarıyla uyumludur. »

16. 13 Mayıs 2014 tarihinde, somut davanın görüldüğü Dairenin Başkanı olarak görev yapan hâkim, Mahkeme İçtüzüğü'nün 39. maddesi uyarınca, tarafların menfaatleri gereği ve AİHM önündeki yargılamanın usulüne uygun olarak yürütülmesi amacıyla, AİHM önündeki yargılamanın süresi boyunca, başvuranın Gine'ye gönderilmek üzere sınır dışı edilmemesi konusunda, Hükümeti bilgilendirmeye karar vermiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK

A. Sığınma hakkı ve iltica prosedürü

17. İdari tutukluluk halindeki başvuranlara uygulanan ivedi iltica prosedürünü düzenleyen genel ilkeler, *I.M. / Fransa* (No. 9152/09, §§ 49-63 ve §§ 64-74, 02 Şubat 2012) kararında özetlenmiştir

B. İdare mahkemesi önündeki usul

18. Yabancıların Ülkeye Girişi ve İkametleri ve Sığınma Hakkı

Hakkındaki Kanunun ("CESEDA"), L. 12-1 maddesi, şu hükümleri içermektedir :

« (...) II. — Ülke topraklarını derhal terk etme zorunluluğu olan bir yabancı, buna ilişkin kararın kendisine idari yoldan tebliğ edilmesinin ardından kırk sekiz saat içinde, söz konusu kararın iptali için, idare mahkemesi başkanına başvurabilir. Ayrıca, bahsi geçen bu karara, varsa, eşlik eden, oturum ile ilgili kararın, kendi imkânlarıyla ülkeden ayrılmak için yapılan süre tanınması talebinin reddine ilişkin kararın, varış ülkesini belirten kararın ve Fransız topraklarına geri dönüşü yasaklayan kararın da iptalini talep edebilir.

(...)

Ancak, yabancı kişi, L. 551-1 maddesi uyarınca idari karar sonucu tutuluyorsa veya L. 561-2 maddesi uyarınca ev hapsinde tutulduğu takdirde, usul kuralları uyarınca ve bu maddenin III numaralı fıkrasında belirlenen süre içinde bir karar verilir.

III. — L.561-2 maddesi uyarınca, idari tutukluluk veya ev hapsi kararı verilmesi durumunda, yabancı, bu kararın iptali için, tebliğden itibaren 48 saat içinde, idare mahkemesinin başkanına başvurabilir. Yabancı kişi hakkında, idari kararlar Fransız topraklarından ayrılma zorunluluğu olduğu durumlarda, aynı iptal davası, varsa, Fransız topraklarını terk etme yükümlülüğü yükleyen idari karara ve kendi imkânlarıyla ülkeden ayrılmak için yapılan süre tanınması talebinin reddine ilişkin karara, gönderileceği ülkeyi belirten kararlara ve Fransız topraklarına geri dönüşü yasaklayan karara karşı da, bu kararlar idari tutukluluk veya ev hapsi kararı ile birlikte alınmış oldukları takdirde açılabilir. Ancak, eğer yabancı, aynı L. 561-2 maddesi uyarınca, ev hapsinde tutuluyorsa, açılacak iptal davası, Fransız topraklarını terk etme yükümlülüğü yükleyen idari karara ve varsa, kendi imkânlarıyla ülkeden ayrılmak için yapılan süre tanınması talebinin reddine ilişkin karara, gönderileceği ülkeyi belirten kararlara ve Fransız topraklarına geri dönüşü yasaklayan karara karşı doğrudan doğruya açılabilir.

İdare mahkemesi başkanı veya kendi mahkemesinin üyeleri ya da İdari Yargılama Kanununun L. 222-2-1 maddesinde belirtilen listede kayıtlı olan fâhri hâkimler arasından bu görev için atayacağı bir hâkim, kendisine başvurulmasından itibaren yetmiş iki saat içinde karar verir. Hâkim, yabancı kişi, bu kanunun L. 551-1 maddesi uyarınca idari olarak tutukluluk altına alındığı takdirde, yabancının tutulduğu yere en yakın yargı merciine gidebilir. İdari tutukluluk merkezinin en yakınında bulunan yargı yerinde, aleni bir duruşma yapılmasına imkân veren, Adalet Bakanlığı'na tahsis edilmiş bir duruşma salonu öngörülmüşse, hâkim, bu salonda kararını verebilir.

Yabancı, idare mahkemesinin başkanına veya bu amaçla tayin edilen hâkime, tercüman yardımı ve itiraz konusu kararın dayandığı belgeleri içeren dosyanın iletilmesi için başvurabilir.

Duruşma alenidir. Duruşma, usulüne uygun şekilde çağrıldığı halde ilgili kişinin gelmemesi durumu hariç olmak üzere, ilgili kişinin huzurunda, savcının değerlendirmeleri olmaksızın gerçekleşir. Yabancının avukatı varsa, avukatı tarafından temsil edilir. Yabancı, idare mahkemesinin başkanı veya bu amaçla tayin edilen hâkimden, adli yardım kapsamında bir avukat atamasını isteyebilir.

Ayrıca, Fransız topraklarını terk etme yükümlülüğü yükleyen idari karara karşı, 561-2'nci maddeye göre, hakkında idari tutukluluk veya ev hapsi kararı verilmiş olan yabancı kişi tarafından açılan davada da, işbu III. maddede öngörülen usul uyarınca karar verilir. Karar vermek için öngörülen yetmiş iki saatlik süre, idari tutukluluk veya ev hapsi kararının, idare tarafından mahkemeye tebliğ edildiği tarihten itibaren başlar. »

C. Uluslararası veriler

19. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği 11 Şubat 2014

tarifli, Gine'deki insan hakları durumunu açıklayan raporunda (BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından Gine'de insan haklarının durumu hakkında düzenlenmiş rapor) Şu hususlara değinmektedir:

“Adalet yönetiminde cezasızlık ve zayıflık, hukuk devletinin aleyhine olarak, özellikle de, vatandaşların adalet sistemine olan güvenini yitirmesine ve özel adalet işlemlerinin ortaya çıkmasına neden olan yargıdaki kusurlar, büyük bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir.

Dahası, kadına yönelik Őiddetin devam etmesi ve özellikle toplumlar arası Şiddet anlamında Şiddet eylemlerinin artması, bu eylemlere yeterince yaptırımlar uygulanmaması, barışın, güvenliğin ve sosyal uyumun tesis edilmesinin önünde engel teşkil ediyor ve ülkenin kalkınmasını ve hukukun üstünlüğünün sağlamlaşmasını engelliyor.

Gine hükümetine yönelik tavsiyeler

Cinsel Őiddete karşı mücadeleye ve kadın sünneti ile mücadeleye özel vurgu yaparak, özellikle kadınlara ve kızlara yönelik Şiddet başta olmak üzere, her türlü ayrımcılığa karşı mücadeleyi güçlendirmek;”

20. ABD Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Federal Yürütme Departmanı, 25 Haziran 2015 tarihli, Gine'deki insan hakları durumuyla ilgili raporlarında (USSD İnsan Hakları Raporu) Şunları belirtmektedir :

« En ciddi insan hakları sorunları arasında, yaşamı tehdit eden hapis ve tutukevi koşulları; adil yargılanmanın reddi; zorla ve erken yaptırılan evlilik ve kadın sünneti / genital mutilasyonu (FGM / C) dâhil olmak üzere, kadınlara ve kızlara yönelik Şiddet ve ayrımcılık bulunmaktadır. (...)

Polis ve Güvenlik Unsurlarının Rolü

Yolsuzluk yaygın olarak kalmaya devam etmektedir (bkz. Bölüm 4). Polis üzerindeki idari kontroller etkisizdi ve güvenlik güçleri ceza yasasını nadiren uyguluyordu. Bazı mağdurlar, polisin yozlaşmış, etkisiz ve tehlikeli olduğu Őeklindeki yaygın algı nedeniyle, suç duyurusunda bulunmuştur. »

21. Bir sivil toplum örgütü olan İnsan Hakları İzleme Örgütü, 29 Haziran 2015 tarihli Küresel Raporunda (Dünya Raporu 2015), Gine hakkında Şu bilgileri vermektedir:

« Hükümet, 2009 yılında güvenlik güçleri tarafından silahsız göstericilerin katledilmesi dâhil olmak üzere, geçmişte yapılan vahşetlerin hesap verebilirliğinin sağlanmasında bazı ilerlemeler kaydetmiştir. Yargının güçlendirilmesi konusunda yetersiz ilerleme ve yerleşmiş yolsuzluk, hukukun üstünlüğüne olan saygının zayıflamasına ve doğrudan ihlallere yol açmıştır. (...)

Yargının yıllarca göz ardı edilmesi, bu alanda ciddi eksikliklere yol açarak, suiistimalci suçlularının cezasız kalmasını sağladı. Yargının operasyonel bütçesi, ulusal bütçenin yaklaşık yüzde 0,5'i oranında kalmıştır ve bu da, adli personelde ciddi eksikliklere ve yetersiz altyapı ve kaynaklara neden olmuştur. Bu sektördeki profesyonel olmayan davranışlar, devamsızlık ve yozlaşmış uygulamalar da dâhil olmak üzere, hapis ile ilgili yaygın suiistimallere katkıda bulundu. (...)

Güvenlik güçleri, ırkçı hakaretlerin kullanımında ve siyasi muhalifleri destekleyenler başta olmak üzere, tüm etnik ve dini grupların mensuplarına eşit bir koruma sağlamada başarısızlık göstermek suretiyle, bariz bir siyasi tarafsızlık eksikliğini uzun zaman ortaya koymuştur. Hükümetin bu sorunu kabul etmedeki başarısızlığı, 2015 seçimlerinden önce kaygı uyandırmaktadır. »

HUKUK

I. SÖZLEŞMENİN 3'NCÜ MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

22. Başvuran, Gine'ye iadesi işleminin uygulanması halinde, aşağıdaki hükümleri içeren Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı bir muamele riskine maruz kalacağını iddia etmektedir:

«Hiç kimse işkenceye, gayriinsani yahut haysiyet kırıcı ceza veya muameleyle tabi tutulamaz.»

A. Kabul edilebilirlik hakkında

23. Hükümet, öncelikle, Sözleşme'nin 35 § 1 maddesi anlamında, iç hukuk yollarının tüketilmediğini iddia ederek, kabul edilemezlik itirazında bulunmaktadır.

24. Hükümet, ilk olarak, başvuranın, 07 Mayıs 2014 tarihli OFPRA'nın red kararına karşı, CNDA önünde kendisine mülteci statüsü tanınması amacıyla itirazda bulunduğunu belirtmiştir. Ancak, başvuranın AİHM'ye başvurduğu gün, bu itiraz halen CNDA önünde derdestti. Hükümet ayrıca, bu kararın, İdari Yargı Kanununun L. 821-1 ve R. 821-1 maddeleri hükümleri gereğince, iki aylık bir süre içinde, temyiz başvurusuna konu edilebileceğine dikkat çekmektedir.

25. Hükümet, başvuranın ayrıca, Paris İdare Mahkemesinin kararına karşı, Paris İstinaf Mahkemesi önünde itiraz etmediğini belirtmiştir (bkz. Yukarıdaki 13'ncü paragraf).

26. Başvuran, bu kabul edilemezlik iddiasına karşı çıkmaktadır. Başvuran, ne İdari İstinaf Mahkemesine ne de CNDA'ya yapılan başvurunun, Fransa'yı terk etme yükümlülüğü getiren kararın infazını askıya almayacağını açıklamaktadır. Bu başvuru yolları, bu nedenle etkisiz ve yetersizdir.

27. AİHM, *Y.P ve L.P / Fransa* (No.32476/06, § 53, 02 Eylül 2010) kararında, bir başvuran, bir Sözleşmeciler Devlet tarafından sınır dışı edilmekten kaçınmaya çalıştığı zaman, yapacağı başvurunun normalde işlemi askıya alma etkisine sahip bir yol olması gerektiğini hatırlatır (*Bahaddar / Hollanda*, 19 Şubat 1998, §§ 47-48, *Karar ve Kesin Hükümler Külliyatı* 1998-I). Başvuranların AİHM'ye başvuru yapmadan veya sınır dışı edilmeyi ertelemek amacıyla Mahkeme İçtüzüğü'nün 39. maddesi uyarınca, geçici tedbirler alınmasını talep etmeden önce, başvurabilecekleri sınır dışı edilmeyi engelleyen bir yargı denetimi varsa, ilke olarak, etkili bir hukuk yolu olarak görülmelidir (*NA / Birleşik Krallık*, 25904/07, § 90, 17 Temmuz 2008). Bununla birlikte, görünüşte etkili ve yeterli bir iç hukuk yolunu kullanan bir başvuran, mevcut olan, ancak başarı şansının düşük olduğu başkaları iç hukuk yollarını kullanmayı denemediği için suçlanamaz (*Aquilina / Malta* [BD], No. 25642/94, § 39, AİHM 1999-III, Yukarıda bahsedilen, *NA / Birleşik Krallık*, § 91 ve *NK / Fransa*, No. 7974/11, § 32, 19 Aralık 2013).

28. AİHM, *Y.P. ve L.P. / Fransa* (yukarıda anılan, § 55) ve *I.M. / Fransa* (yukarıda anılan, § 149) kararlarında, valiliğin sınır dışı etme kararına karşı idare mahkemesi önünde yapılan itirazın, işlemi askıya alma ve yabancı tarafından dile getirilen riskleri değerlendirmek için idari yargıca teorik olarak değerlendirme yapma imkânı verdiği sürece, etkili olduğu kabul edilen bir hukuk yolu olduğunu belirtmiştir.

29. Somut davada, AİHM, başvuranın, AİHM'ye geçici tedbir başvurusunda bulunmadan önce, iade edileceği ülkenin belirttiği ve kendisinin idari tutukluluk merkezine konulması yönündeki Fransa topraklarını derhal terk etmesine ilişkin 28 Nisan 2014 tarihli valilik kararına itiraz etmek üzere idare mahkemesine başvurduğunu gözlemlemektedir. AİHM ayrıca, CESEDA'nın L.513-2 maddesinin 2. fıkrası uyarınca, İdare Mahkemesine yapılan başvuru, Fransa topraklarını derhal terk etme yükümlülüğü getiren kararın icra edilmesini otomatik olarak durdururken, bu askıya alma etkisinin, İdari İstinaf Mahkemesi önünde, idare mahkemesi kararına karşı yapılan itiraz başvurusu sırasında, söz konusu olmadığını belirtmektedir. AİHM ayrıca, başvuranın sığınma başvurusunun, CESEDA'nın L. 741-4 maddesinin 4. paragrafında öngörülen ivedi prosedür uyarınca incelendiğini gözlemlemektedir. Başvuran gibi, ivedi prosedüre tâbi tutulan bir yabancı, OFPRA'nın kararının bildirilmesine kadar, Fransa'da kalma hakkına sahiptir. CESEDA'nın L.742-6. maddesi uyarınca, OFPRA'nın kararından önce hiçbir sınır dışı etme tedbiri uygulanamaz. Ancak, OFPRA'nın kararına karşı, Ulusal İltica Mahkemesi önünde yapılan başvuru, askıya alma etkisine sahip değildir.

30. Bu nedenlerle, AİHM, başvuranın, sınır dışı edilme işlemine karşı, İdare Mahkemesi önünde bir dava açarak, iç hukuk yollarını tüketme yükümlülüğünü yerine getirdiğini değerlendirmektedir. Bu nedenle, Hükümet tarafından dile getirilen kabul edilemezlik itirazını reddetmek uygun olacaktır. Ayrıca, AİHM, bu şikâyetin Sözleşme'nin 35 § 3 a) maddesi anlamında, açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve herhangi bir kabul edilemezlik sebebi ile karşılaşmadığını tespit etmiştir. Dolayısıyla, başvurunun kabul edilebilir olduğuna hükmetmektedir.

B. Esas hakkında

1. Tarafların iddiaları

31. Başvuran, bir imamın kızı ve Müslüman olması nedeniyle, bir Hıristiyan ile yaptığı evliliğinden dolayı, ülkesine dönmesi halinde, kötü muamele riski altında olduğunu iddia etmektedir.

32. Başvuran, kendisini daha sonra hapseden, ailesinin üyeleri tarafından saldırıya uğradıktan ve dövüldükten sonra, kocasından beklediği çocuğu kaybettiğini hatırlatmaktadır. Başvuran, Gine polisinin, kendisinin hapsedilmesine ve kötü muameleye maruz kalmasına rağmen, pasif kaldığını belirtmektedir.

33. Hükümet, başvuranın, iddialarını desteklemek için, bir sağlık

sertifikasından (bkz. 15'nci paragraf) başka bir belge sunmadığını ve söz konusu belgenin, yara izlerinin kaynağının belirlenmesine izin vermediğini belirtmektedir.

34. Hükümet ayrıca, başvuranın, iddialarının doğruluğunu değerlendiren tek belge olan OFPRA'ya verdiği ifadenin bir kopyasını, AİHM'ye, vermeyi reddettiğine işaret etmektedir.

35. Dahası, Hükümet, kötü muamele gördüğü kanıtlanıyorsa bile, bunun, Gine Hükümeti yetkililerinin değil, başvuranın ailesinin mensuplarının işi olduğunu hatırlatmaktadır. Bu nedenle, başvuran, ülkesinde ailesinin yaşadığı bölgenin dışında, başka bir yere yerleşebilir.

2. AİHM'nin değerlendirmesi

36. Esas hakkında, AİHM, bu konuda uygulanan ilkelere atıfta bulunur (bkz. özellikle, *Saadi / İtalya* [BD], n° 37201/06, §§ 124-125, AİHM 2008, *M.S.S. / Belçika ve Yunanistan* [BD], n° 30696/09, AİHM 2011).

37. AİHM, özellikle, başvuranın, 3. maddeye aykırı bir muamele riskine maruz kalacağını kanıtlayabilecek deliller ortaya koymak, daha sonra ise, Hükümetin, bu unsurlar hakkındaki şüpheleri ortadan kaldırmakla yükümlü olduğunu düşünmektedir (yukarıda anılan, *Saadi*, § 129, *FG / İsveç* [BD], No. 43611/11, § 113, AİHM 2016). AİHM, aynı zamanda, elde edilen kanıtları daha iyi değerlendirmek için daha iyi bir konumda bulduklarından, normalde, kendi değerlendirmelerini, yerel mahkemelerin olaylara ilişkin değerlendirmelerinin yerine koymak gibi bir görevi olmadığını hatırlatır. (bkz., birçok karar arasından, *Klaas / Almanya*, 22 Eylül 1993, § 29, A Serisi No. 269, yukarıda anılan, *FG - İsveç*, § 118).

38. Ayrıca, kötü muamele riskinin varlığı, geri dönüş ülkesindeki genel durum ve ilgilinin davasının özel koşulları ışığında incelenmelidir. AİHM'ye sunulan kaynakların genel bir durumu açıkladığı durumlarda, başvuranın özel iddiaları, diğer kanıtlarla desteklenmelidir (yukarıda anılan, *Saadi*, §§ 130-131).

39. Son olarak, ilgili Devletin sınır dışı etme sırasında haberdar olduğu şartlara öncelik verilmesi gerekse de, muhtemel riskin incelenmesinde dikkate alınacak olan tarih, davanın AİHM tarafından incelendiği tarihtir (*Chahal / Birleşik Krallık*, 15 Kasım 1996, § 86, Kararlar Külliyatı1996-V, yukarıda anılan, *FG - İsveç*, § 115).

40. AİHM, öncelikle, Gine'deki duruma ilişkin uluslararası raporların, kadınlara yönelik uygulamaları kınamış olduğunu gözlemlemektedir (bkz. 19-21. Paragraflar). Ayrıca bu raporlardan da anlaşılacağı gibi, Gine yetkilileri, başvuranın durumundaki kadınların korumasını sağlayacak bir konumda değillerdir.

41. İkinci husus olarak, AİHM, Hükümet'in argümanlarını ve özellikle, yukarıda belirtilen iki sağlık sertifikasının düzenlenmesinden önceki bir tarihte gerçekleşen OFPRA tarafından ifade alma işlemi sonucunda elde edilen beyanların içeriğinin doğruluğunu değerlendirmenin imkânsızlığına ilişkin argümanlarını (bkz. 14 ve 34'ncü paragraflar) dikkate almaktadır.

42. Bununla birlikte, AİHM, bu unsurun ötesinde, başvuranın, içerik bakımından, iddia edilen riski inandırıcı kılabilecek belgelere sahip olduğunu vurgular. AİHM, özellikle, başvuranın ifadesinin üç belge ile desteklendiğini belirtmektedir: bir yanda iki sağlık sertifikası (bkz. 15'nci Paragraf) ve başvuranın 4 Kasım 2012 tarihinde, Conakry'de, X ile evlendiğini gösteren nüfus kütüğünün tasdikli bir kopyası.

43. AİHM, üçüncü husus olarak, başvuran, başına gelmesinden korktuğu, Sözleşmenin 3. maddesi ile yasaklanan muamelenin, bizzat ailesinin eylemlerinden kaynaklanacağını yinelemektedir. Ayrıca, başvuranın, Hükümet'in bu hususta herhangi bir şüphe duymadığı ifadesine göre, kendisi Conakry dışında bir yere taşınsa bile, Ailesi, başvurunu bulma imkânlarına sahip bulunmaktadır (bkz. 9'ncü paragraf).

44. Dördüncü husus olarak, başvurucunun kaçmasının gerekçeleri (bkz. Yukarıdaki 6 ila 11'nci paragraflar) ve bu kaçışın gerçekleştiği koşullar göz önünde bulundurulduğunda, AİHM, aradan geçmiş olan zamanın, kötü muamele riskini azaltmasının mümkün olmadığını düşünmektedir.

45. Bu nedenle, AİHM, başvuranın sınır dışı edilmesi kararının uygulanması halinde, başvuranın, Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı bir şekilde ciddi bir muamele riskine maruz kalacağı ve bunun da, söz konusu hükmün ihlaline yol açabileceği kanaatindedir.

II. SÖZLEŞMENİN 13'NCÜ MADDESİNİN, 3'NCÜ MADDE İLE BİRLİKTE İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

46. Başvuran, sığınma talebinin ivedi usul altında görülmesi nedeniyle, Sözleşme'nin 13. maddesine aykırı olarak, 3. maddeye ilişkin iddiasını savunmak amacıyla, Fransız hukukunda etkili bir hukuk yolu bulunmadığından şikâyetçidir. Bu maddelerden birincisinin hükümleri aşağıdaki gibidir :

« (...) Sözleşmede tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen her şahıs, ihlâl fiili resmi vazifelerini ifa eden kimseler tarafından bu vazifelerin ifası sırasında yapılmış da olsa, milli bir makama fiilen müracaat hakkına sahiptir. »

A. Kabul edilebilirlik hakkında

47. AİHM, bu şikâyetin, Sözleşme'nin 35 § 3 a) maddesi bağlamında, açıkça temelden yoksun olmadığını tespit etmiştir. AİHM ayrıca, başka hiçbir kabul edilemezlik sebebi ile karşılaşmadığını belirtir. Dolayısıyla, ilgili şikâyet, kabul edilebilir olarak beyan edilmelidir.

B. Esas hakkında

1. Tarafların iddiaları

48. Başvuran, özellikle *I.M. / Fransa* (yukarıda anılan) içtihadına dayanarak, öncelikle, iltica başvurularını incelemek için öngörülen ivedi prosedürün süratli niteliğinden ve İdare Mahkemesi ile CNDA önünde yapılan

başvuruların, işlemi askıya alma etkisinin bulunmamasından şikâyet etmektedir. Bu bakımdan, başvuran, OFPRA'nın ivedi prosedür kapsamında, sığınma talebinin incelenmesi sırasında, bir sınır dışı etme kararını askıya alamayacağını öne sürmektedir. Ayrıca, iç hukukta yürürlükteki içtihadı göre, ivedi yargılama kapsamında geçici tedbir başvurusunu değerlendiren hâkim, OFPRA genel müdürünün kararının askıya alınması emrini verme yetkisine sahip değildir.

49. Başvuran, ikinci husus olarak, Fransa'dan sığınma talebinde bulunmak amacıyla, ülkeye varır varmaz, iltica talebiyle ilgili işlemlere başladığını belirtmektedir (bkz. 12'nci paragraf).

50. Hükümet, *I.M. / France* (yukarıda anılan) kararının, CNDA önünde yapılan başvurunun, işlemi askıya alma etkisine sahip olmadığı hususunu tartışmaya açmadığını belirtmektedir.

51. Hükümet, daha sonra, başvuranın davranışları nedeniyle, tıpkı *M.E. / Fransa* (No 50094/10, 06 Haziran 2013) kararında olduğu gibi, CESEDA'nın L. 741-4 maddesinin 4. fıkrasına istinaden, başvurusunun ivedi bir usulle yapılmasının kökeninde olduğunu ileri sürmüştür. Nitekim başvuranın talebinin normal prosedür kapsamında ele alınması için, kendisine 23 Mayıs 2014 tarihli bir randevu verilmesine rağmen, başvuran, Fransız topraklarını terk ederek Büyük Britanya'ya gitmek amacıyla, üzerinde sahte kimlik belgeleri ile seyahat etmeyi tercih etmiştir.

52. Hükümet ayrıca, başvuranın sığınma başvurusunun, hem İdare Mahkemesi hem de OFPRA tarafından kapsamlı bir incelemenin konusu yapıldığını ileri sürmektedir.

53. Hükümet ayrıca, CNDA nezdinde yapılan itirazın, işlemi otomatik olarak askıya alma etkisinin bulunmamasının, ilgili tarafları, CNDA'nın kararını beklerken, sınır dışı edilmelerine ilişkin işlemin askıya alınmasını sağlama olasılığından mahrum bırakmayacağını belirtmektedir. Geçici askıya alma prosedürü, Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edilmesine yol açabilecek bir önlemin uygulanmasını, askıya alma olasılığını sunar.

54. Son olarak, Hükümet, başvuranın, 28 Nisan 2014 tarihinde kendisine bildirilen kararlara karşı, idare mahkemesi hâkimine itiraz edebileceğini belirtmektedir (bkz. yukarıdaki 13'ncü paragraf).

2. AİHM'nin değerlendirmesi

55. AİHM, uygulanacak ilkeler bakımından, *I.M. / Fransa* (yukarıda anılan, §§ 127-135) ve *M.E. / Fransa* (yukarıda anılan, §§ 61-64) kararlarına atıfta bulunur.

56. AİHM, *I.M. / Fransa* (yukarıda anılan, § 142) kararında görüldüğü üzere, çok sayıda sığınmacı ile yüz yüze olan Devletlerin, bu tür davalarla başa çıkmak için gerekli araçlara sahip olmalarına duyulan ihtiyacın farkındadır. AİHM, elde mevcut olan tüm unsurlara göre, temelsiz ve kötü niyetli olduğu ortada olan sığınma başvurularının incelenmesi için normal prosedürlere ek olarak, ivedi bir prosedürün varlığının faydasını ve meşruluğunu tartışmaya açmamaktadır. AİHM, bir bütün olarak iç hukuk

sisteminin etkinliği ile ilgili olarak, başvuran tarafından başvuru için hukuk yolları teorik olarak müsait olsalar da, pratikte bu yollara erişilebilirliğin, örneğin özellikle ivedi usul ile incelenen talebinin otomatik olarak rafa kaldırılmış olması, yararlanabileceği başvuru yollarının süresinin kısalığı ve başvuran, gözaltında veya idari tutuk merkezinde tutulduğundan, kanıt elde etmede yaşıadığı maddi ve usule ilişkin zorluklar (yukarıda anılan, *I.M. / Fransa*, §§ 49-63, §§ 64-74 ve § 154) gibi birbiriyle bağlantılı birçok faktör tarafından sınırlandırılmış olduğu düşünöncesindedir. AİHM, başvuranın ilk iltica başvurusu olması nedeniyle ve gözaltına alınan ve daha sonra idari tutuklama merkezinde tutulan başvuranın, Fransız hukukunun gerektirdiği gibi, sığınma başvurusu yapmak için valiliğe şahsen gitme imkânı bulunmadığından, Sözleşmenin 3. maddesiyle birlikte ele alındığında, 13. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (*ibid*, §§ 141 ve 143).

57. AİHM, daha önce vermiş olduğu *M.E. / Fransa* (yukarıda anılan, §§ 65-70) ve *K.K. / Fransa* (No.18913/11, §§ 66-71, 10 Ekim 2013) kararlarında, başvuranların sığınma başvurularını kasten geç yaptıklarını ve sonuç olarak, iltica başvurularını destekleyecek her türlü kanıtı önceden toplayabileceklerini tespit ettikten sonra, zıt yönde bir sonuca varmıştır. Ayrıca *Sultani / Fransa*, (No.45223/05, §§ 64-65, AİHM 2007-IV (özetler)) kararında, AİHM, ilk iltica başvurusunun normal bir sığınma prosedürü çerçevesinde tam bir incelemeye tabi tutulmuş olması halinde, ivedi usule göre yapılan iltica başvurusunun yeniden değerlendirilmesinin, yabancı kişiyi ayrıntılı bir incelemeden mahrum kılmadığı sonucuna varmıştır. Bir sığınma başvurusunun ivedi usul kapsamında ve bu nedenle sınırlı bir süre içinde incelenmiş olması gerçeği, tek başına, AİHM'nin, yürütölen incelemenin etkisiz olduğu sonucuna varmasına imkân tanıyamayacaktır.

58. Somut davada, AİHM, başvuranın Fransa'da 02 Mayıs 2014 tarihinde ilk iltica başvurusunu yaptığını ve başvurusunun ivedi prosedür kapsamında sınıflandırılmasından dolayı, kapsamlı ve Fransızca dilinde belgelenmiş bir sığınma başvurusu dosyası hazırlamak için çok daha az süresi olduğunu, buna rağmen normal prosedür kapsamında yapılan başvurularla aynı şartlara tabi olduğunu gözlemlemektedir.

59. Bununla birlikte, AİHM, başvuranın, 23 Mayıs 2014 tarihinde valiliğe çağırılması hususunun tartışılmadığına dikkat çekmektedir. Başvuran, yine de, 28 Nisan 2014'te, sahte bir kimlikle Fransa'dan İngiltere'ye gitmeye çalışırken yakalanmıştır. Bu durum, idari tutukluluğunun ve iltica başvurusunun ivedi usulle incelenmesinin kökeninde yatmaktadır.

60. AİHM, başvuranın, yukarıda anılan *I.M. / Fransa* davasından farklı olarak, serbest olduğu ve ayrılmasının ardındaki gerçekleri ve ülkesine geri dönüşüne ilişkin korkularını yazmanın yanı sıra sığınma başvurusunu destekleyecek belgeleri elde etmek için iki aylık bir süresinin bulunduğu sonucuna varmıştır.

61. AİHM, özellikle, başvuranın Fransa'da bulunma süresinin, *M.E. / Fransa* (yukarıda anılan) veya *K.K. / Fransa* (yukarıda anılan) davalarındaki başvuranlardan önemli ölçüde daha kısa olmasına rağmen, başvuranın,

sığınmacıların bilgilendirilmesi ve karşılanması platformunun ve Kızıl Haç Örgütünün Châlons-en-Champagne temsilciliğinin desteğinden yararlandığını gözlemlemektedir. Ayrıca, başvuran, iltica başvurusunda bulunmak amacıyla, valilik birimlerinden önceden bir randevu almıştır. AİHM, başvuranın, Fransa'daki iltica prosedürü hakkında bilgi sahibi olduğu, ancak henüz tamamlamamış olduğu kendi başvuru dosyasını hazırlamaya başlamış olduğu sonucuna varmıştır.

62. AİHM, başvuranın, dil engeli ile ilgili herhangi bir zorlukla karşılaşmadığını veya idari tutukluluk merkezinde hukuki yardım alınmasıyla ilgili bir sorun yaşamadığını kaydetmiştir.

63. Son olarak, AİHM, başvuranın sığınma başvurusunun yanı sıra, valiliğin Fransa topraklarını terk etme yükümlülüğü getiren kararı bakımından, idare mahkemesinde dava açmış olduğunu belirtir (bkz. yukarıdaki 13'ncü paragraf).

64. Somut davanın koşulları göz önünde bulundurulduğu zaman, başvuran, sürelerin kısa olmasından ve gerekli kanıtların elde edilmesindeki maddi zorluklardan dolayı mevcut hukuk yollarının erişilebilirliğinin etkilendiğini iddia edemez (bkz. yukarıda anılan, *mutatis mutandis*, *ME / Fransa*, §§ 65-70). Bu hususlar, AİHM'nin, Sözleşmenin 13. maddesinin 3. madde ile bağlantılı olarak ihlal edilmediğine karar vermesine yol açmaktadır.

III. AİHM İÇTÜZÜĞÜNÜN 39'NCU MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

65. AİHM, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca, bu kararın şu durumlarda kesinleşeceğini hatırlatır: (a) Tarafların, davanın, Büyük Daire'ye havale edilmesini istemediklerini beyan etmesi halinde; veya (b) karar tarihinden itibaren üç ay içinde, davanın Büyük Daire'ye havale edilmemesi halinde; veya (c) Büyük Daire heyeti, 43. madde uyarınca yapılan başvuruyu reddettiğinde.

66. AİHM, Mahkeme İçtüzüğü'nün 39. Maddesi uyarınca (yukarıdaki 3 ve 4. Paragraflar), Hükümet'e bildirdiği tedbirlerin, işbu kararın kesinleşmesine veya AİHM'nin bu konuda başka bir karar almasına kadar (kararın hüküm kısmına bakınız) yürürlükte kalması gerektiğini düşünmektedir.

IV. SÖZLEŞME'NİN 41'NCİ MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

67. Sözleşme'nin 41'nci maddesi şunu öngörmektedir,

«Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder. »

68. Başvuran, herhangi bir adil tazmin talebinde bulunmamıştır. Bu nedenle, AİHM, bu kapsamda kendisine herhangi bir tutarın ödenmesine

gerek olmadığı sonucuna varmıştır.

AİHM, BU GEREKÇELERLE VE OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna ;
2. Başvuranın Gine'ye iadesine ilişkin kararın uygulanması halinde, Sözleşmenin 3'ncü maddesinin ihlal edilmiş olacağına ;
3. Sözleşmenin 13'ncü maddesinin, 3'ncü maddesi ile bağlantılı olarak ihlal edilmediğine ;
4. AİHM İçtüzüğü'nün 39. Maddesi uyarınca, yargılamanın usulüne uygun olarak yerine getirilmesi amacıyla, işbu karar kesinleşene kadar veya AİHM bu kapsamda başka bir karar verene kadar, başvuranın sınır dışı edilmemesinin arzu edildiği konusunda Hükümetin bilgilendirilmesine devam edilmesine, *hükmeder*.

İşbu karar, Fransızca dilinde düzenlenmiş olup; AİHM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesinin 2'nci ve 3'ncü fıkraları uyarınca, 16 Haziran 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir

Caludia Westerdiek
Kâtip

Angelika Nußberger
Daire Başkanı